

ÚVODNÍ HODINA

metodický list

Anotace

Úvodní hodina, jejímž cílem je nastavit pravidla v kurzu, dohodnout se na jeho průběhu a zmapovat kompetence a vzdělávací cíle/potřeby žáků.

Vzdělávací cíle

- Žáci pojmenují způsob práce v projektu.
- Žáci svými slovy vyjádří cíle, kterých chtějí v projektu dosáhnout.
- Žáci pojmenují svými slovy dovednosti, které mají a mohou sdílet, a dovednosti, které chtějí v projektu získat.

Kompetence

Schopnost učit se, sociální dovednosti, organizace a plánování, učební autonomie

Časová dotace

45 minut

Pomůcky

Projektor, počítač, reproduktory, papíry, propisky

Postup

Hodinu je možné pojmut jako úvodní schůzku, jejímž cílem je zejména dohodnout organizační detaily práce. Doporučujeme, abyste zmínili hned v úvodu, že k těmto podrobnostem se dostanete na konci schůzky.

1. V rámci evokace můžete žákům pustit píseň *Byla vojna byla*, např. v interpretaci kapely *Hradištan* (v případě nedostatku času její část), a zeptat se jich, zda dokážou odhadnout, z které doby píseň pochází. Svůj názor by měli zdůvodnit.

*Odpověď: Po „bitvě tří císařů“ u Slavkova zůstalo 2. prosince 1805 na válečných polích ležet 39 tisíc padlých a raněných vojáků. Šlo o do té doby nejhorší bitvu nejen u nás, ale prakticky v celé Evropě. Francouzský císař Napoleon v ní drtivě porazil armády ruského cara Alexandra I. a rakouského císaře Františka I. Válečný konflikt měl na Moravě takový dopad, že o něm vznikla i celá řada vojenských písní. Sesbíral je a upravil Jiří Pavlica a v roce 1982 natočil ve studiu Českého rozhlasu v Brně dnes už legendární cédéčko *Byla vojna u Slavkova*. Vojenské písničky na něm hraje a zpívá skupina *Hradištan*.*

ÚVODNÍ HODINA

metodický list

2. Zeptejte se žáků, zda znají ze své rodiny nějaké vzpomínky na napoleonské války. S největší pravděpodobností nikdo nic takového mít nebude. Zeptejte se proč.

Možné odpovědi: Je to příliš dávno. Z té doby se v rodině nic nedochovalo. Máme jen matriky, ale nic o životě těch lidí.

Poté můžete promítnout žákům tuto fotografii:

*Vojín Moret z druhého regimentu Grande Armée.
Kolorované foto z roku 1850*

(Zdroj: <http://extrastory.cz/napoleonovi-veterani-na-kolorovanych-portretech-jsou-to-jedny-z-nejstarsich-fotek.html>)

Zeptejte se žáků, kdo je podle nich na ní vyobrazen a proč. Společně zodpovězte dotaz.

Poté se zamyslete, kde bychom se mohli dozvědět více o životě, vnímání a pocitech vojína Moreta z doby napoleonské války. A co o pocitech jejich prapradědečka či praprababičky? Neboť je možné, že se předci žáků mohli s vojínem Moretem setkat na bitevním poli či jinde.

Tím je možné navázat na smysl tohoto projektu: Zatímco v minulosti jsme měli omezené možnosti zaznamenávání osobních příběhů pamětníků a zůstali jsme odkázáni na ojedinělé střípky, dopisy, první fotografie, dnes máme daleko více možností, jak zachovat paměť dneška pro budoucnost.

Můžete se zeptat, pokud by žáci mohli cestovat do minulosti za vojínem Moretem, co vše by si s sebou vzali a proč? Na co by se ho chtěli zeptat? A proč?

Možné odpovědi: kameramana, kameru, diktafon, mobil, 3D tiskárnu, fotoaparát apod.

Poté můžete představit žákům projekt www.pametnaroda.cz. Případně vybídněte žáky, aby si na svých počítačích či mobilech (pokud je povolujete) prohlédli stránky projektu a poté ho stručně představili/shrnuli ve skupině.

Následně zmiňte, že cílem vašeho projektu je vybudovat na škole podobnou organizaci, která by dokázala mapovat a zaznamenávat příběhy a vzpomínky pamětníků. Zeptejte se žáků, zda by na podobném projektu chtěli spolupracovat. Spatřují v tom smysl? Kde vidí potíže? Kde vidí příležitosti? Věnujte čas reflexi otázek. Můžete je zapisovat na flipchart tak, aby je všichni žáci viděli.

Je pravděpodobné, že žáci označí jako problematické dohodnout se např. na termínu schůzek a komunikaci.

3. Nyní se proto věnujte dohodnutí pravidel. Představte žákům projekt jako malou firmu či organizaci, která má stanovena nějaká pravidla pro práci. Pokuste se je definovat.

Nezapomeňte si vyjasnit odpovědi na tyto otázky:

1. Kdy se bude projekt konat? Kde?
2. Bude se konat pravidelně?
3. Musí se všech schůzek zúčastňovat všichni?
4. Jak bude práce v kroužku hodnocena?
5. Budou se moci žáci omlouvat z běžných hodin? Případně jak?
6. Budou mít žáci nějaký rozpočet (např. na cestovní výdaje)?

Odpovědi budou asi v jednotlivých školách velmi různé. Zde několik našich zkušeností: Lze očekávat, že více času budou mít žáci 1.–3. ročníků SŠ než žáci 4. ročníků. Naším záměrem je, aby účastníci prvního běhu získali potřebné znalosti a dovednosti, které budou moct předávat účastníkům v dalších letech. Pravidelnost setkání v přesně daný čas je alespoň ze začátku výhodou. Dokud nebudou mít žáci první osobní kontakt s pamětníky, může jejich motivace kolísat. Po setkání s pamětníkem většinou nastupuje i pocit osobní odpovědnosti (již to není jen vztah já vs. škola, případně já vs. skupina, ale také já vs. pamětník). Je dobré, když se podaří projekt dobře integrovat do ostatních činností školy tak, aby skupinky žáků mohly na projektu pracovat např. během školních výjezdů, pobytů apod.

Je potřebné, abyste si dohodli způsob, kterým budete komunikovat. Opět záleží především na zvyklostech školy i vašich.

Možné varianty:

1. vytvořit si skupinu v aplikaci Messenger, Skype, WhatsApp apod.
2. vytvořit si projekt v rámci aplikace Google Classroom, Slack, Discord či jiné
3. domlouvat se průběžně pomocí e-mailů (nejméně spolehlivé)
4. jiné

4. Dále uveďte, že se jedná o školní projekt, tedy že pro žáky bude přínosný i tím, že se v něm něco nového naučí a dozvědí. Nechte žáky písemně doplnit tyto věty:

Pro projekt bude potřeba řady schopností a dovedností. Pokud jde o mne:

1. Umím...
2. Baví mě...
3. Chci se naučit...

V projektu můžeme začít stavět na již existujících dovednostech žáků a cíleně rozvíjet ty, které žáci označí jako žádoucí. Toto krátké cvičení je také vhodnou přípravou k hodině nazvané ROLE.

Výsledky si zapište a pokuste se je brát v potaz např. při práci s žáky a hodnocení jejich výstupů. Podařilo se jim rozvinout některou dovednost, kterou označili jako žádoucí? Jak se to projevilo? Zapojovali se pouze do činností, které označili jako ty, které je baví? Sdíleli žáci své know-how s ostatními?

5. Proved'te reflexi. Vyzvěte žáky, aby sdíleli (pokud chtějí) svou motivaci zapojit se do projektu, své obavy, očekávání.

Pokud máte čas, vyberte na YouTube klip, který vás zaujal, např. hledáním pomocí klíčových slov „kino, příběhy, 20. století“, a společně se na něj s žáky podívejte.

